

Koolitervishoiuteenuse aruannete 2018. aasta kokkuvõte

Haigekassa rahastatavatest ennetustegevustest 2018. aastal ligikaudu poole (57,7%) moodustas koolitervishoiuteenus. Koolitervishoid hõlmab õpilaste tervist edendavat, haigusi ennetavat, tervise järelevalve- ja tervisekaitsealast tegevust. Koolitervishoiuteenuse peamine eesmärk on kooliealiste laste tervise ja arengu süsteemne jälgimine, võimalike probleemide korral lapsevanema teavitamine ning vajadusel soovitada lapsel abi saamiseks esmalt pöörduda perearsti poole. Koolitervishoiuteenuse kättesaadavuse korraldamine on koolipidaja ülesandeks.

Haigekassa rahastab ühtsetel alustel koolitervishoiuteenust kõigis päevase õppega koolides (üldharidus- ja kutseõppeasutused). Vajaduse hindamisel lähtutakse Haridus- ja Teadusministeeriumi õpilaste arvu ametlikust statistikast.

Alates 2018. aastast rahastame koolitervishoiuteenust senise 11 kuu asemel 12 kuud.

2018. aastal kutsuti kokku töörühm, kelle ülesandeks on nüüdisajastada kooliõdede tegevusjuhend. Jätkusid ka tegevused koolitervishoiu aruandluse arenduste rakendamisega, kasutades selleks e-tervise võimalusi.

Eesti Hariduse Infosüsteemi (EHIS) vastava 15.09.2018 a. seisuga oli 559 kooli (167 427 õpilast), sh 41 kooli tõhustatud või erituge vajavate õpilaste jaoks (3211 õpilast). Jaanuarikuu (k.a) seisuga oli koolitervishoiuteenusega katmata 18 kooli (1923 õpilast), sh üks kool (46 õpilast) tõhustatud või erituge vajavate õpilaste jaoks (lisa 2). On märkimisväärne, et tõhustatud või erituge vajavad õpilased sagedamini alustavad oma õpinguid tavakoolis.

Koolitervishoiuteenuse aruannete alusel oli õppeasutustes 2018. aasta **I poolaastal 162 515 õpilast** ning 2018 aasta **II poolaastal 162 030 õpilast**. Koolitoitu söid 2018. aastal I poolaastal 94,4% ja II poolaastal 96% õpilastest. 2016. aastal ja 2017. aastal oli koolitoitu söövate õpilaste osakaal üsna sarnane (lisa 1).

Individuaalselt pöördus tervisekaebusega või nõustamiseks kooliõe poole 2018. aasta I poolaastal 56,6% õpilastest ja II poolaastal 43% õpilastest. Immuniseerimisi teostati 2018. aasta I poolaastal 12% õpilastest (19 426-le õpilasele) ning II poolaastal 14,3% õpilastest (23 153-le õpilasele). Esitatud aruannete andmetel 2016. aastal ja 2017. aastal oli immuniseeritud õpilaste osakaal oluliselt väiksem (lisa 1).

2018. aastal lisati riiklikusse immuniseerimiskavasse tüdrukute vaksineerimine emakakaelavähi vastu. Emakakaelavähki ennetavat vaksineerimist tehakse 12–14-aastastele tüdrukutele koolitervishoiutöötaja juures.

Koolitervishoiuteenuse hulka kuulub I, III, VII ja XI klassi õpilaste ennetava tervisekontrolli teostamine, mis hõlmab õendusanamneesi kogumist ja terviseseisundi hindamist, sh kehapiikkuse ja kehakaalu mõõtmine, kehamassiindeksi määramine, nägemisteravuse kontrollimine, vererõhu mõõtmine, rühi kontrollimine, naha ja limaskestade seisundi hindamine, luu- ja lihaskonna seisundi hindamine ning sugulise arengu ja vaimse tervise hindamine. 2018. aasta I poolaastal oli ennetav tervisekontroll näidustatud 32 494-le õpilasele, teostati 28 560-le õpilasele (87,9% näidustatud tervisekontrollide arvust) ja II poolaastal oli näidustatud 33 129-le õpilasele, teostati 21 775-le õpilasele (65,7% näidustatud tervisekontrollide arvust) (lisa 1). Võrreldes 2016. aastal ja 2017. aastal tervisekontrollide teostamist, saab järeldada, et kooliõed eelistavad ennetavaid tervisekontrolle teha õppeaasta II poolaastal ehk kevadsemestril mitte õppeaasta I poolaastal ehk sügissemestril (lisa 1). 2018. aasta I poolaastal teostatud tervisekontrollidel terviseprobleeme ei tuvastatud 15 896-l õpilasel

(55,7% teostatud tervisekontrollidest) ning II poolaastal vastavalt 11 288-l õpilasel (51,8% teostatud tervisekontrollidest). 2018. aastal on õpilastel rühihäireid tuvastatud vähem, kuid üle- ja alakaaluliste laste osakaal ning kõrgeenenud vererõhuga laste osakaal on tõusnud võrreldes 2016. ja 2017. aastaga (lisa 1).

Kuna laste tervisekontrollide korraldamine jaguneb esmatasandi (perearst, pereõde) ja koolitervishoiu vahel, siis plaanime teha tervisekontrollide korraldamisse vajalikud muudatused vastavalt uuendustele, mis viiakse sisse kuni 18-aastaste laste tervisekontrollide juhendisse ning arendada laste tervise jälgimisel ja ravimisel integreeritud teenuste kontseptsiooni.

Koolitervishoiutöötaja poolt registreeritud vigastusi kehalise kasvatus, tööõpetuse või kodunduse tundides, vahetundides või mujal kooli territooriumil oli 2018. aasta I poolaastal kokku 3 658 ja II poolaastal 2 547. Seevastu 2017. aastal oli vigastusi rohkem (I poolaastal 3 954 ja II poolaastal 3001). Muid kergemaid vigastusi esines 2018. aasta I poolaastal 12 692 ning II poolaastal 9 413.

Koolitervishoiutöötaja poolt tehti ettepanekuid kooli pidajale koolikeskkonna, õppekoormuse jm osas 514-l korral 2018. aasta I poolaastal ja II poolaastal 236-l korral. Ettepanekuid kooli pidajale vigastuste ennetamise osas tehti 2018. aasta I poolaastal 127-l korral ja II poolaastal 157-l korral. 2018. aasta I poolaastal tehti koolipidajale ettepanekuid koolikeskkonna, õppekoormuse jm osa oluliselt rohkem (514-l korral) kui 2017. ja 2016. aastal. Samas ettepanekuid vigastuste ennetamise osas tehti koolipidajale sarnasel hulgal nii 2018. aastal kui 2017. ja 2016. aastal.

Lisa 1

Koolitoitu söönud ja koolitervishoiuteenust saanud õpilaste osakaalud (%)
2016. ja 2017. ning 2018. aastal

	2016		2017		2018	
	I pa	II pa	I pa	II pa	I pa	II pa
Koolitoidu sööjad ^a	94,4	95,4	95,1	96,0	94,4	96,0
Immuniseeritud õpilased ^b	7,9	8,3	7,0	8,8	12,0	14,3
Teostatud tervisekontrollid ^c	87,0	74,7	86,0	69,2	87,9	65,7
*tervisprobleeme ei tuvastatud ^d	54,6	49,1	56,2	51,1	55,7	51,8
*rühihäireid tuvastatud ^d	12,6	14,3	12,1	12,5	11,3	11,9
*nägemisteravuse langus tuvastatud ^d	16,4	19,9	17,6	21,0	16,7	20,3
*korrigeerimata nägemisteravuse langus tuvastatud ^d	6,9	7,1	7,0	7,4	6,5	7,7
*ülekaalulised õpilased ^d	11,8	12,8	12,7	13,6	12,2	14,0
*alakaalulised õpilased ^d	3,5	3,3	4,1	2,8	3,9	3,2
*kõrgenenud vererõhuga õpilased ^d	2,1	1,9	1,5	1,8	1,5	2,3

^a osakaal õpilaste arvust

^b osakaal õpilaste arvust

^c osakaal näidustatud tervisekontrollide arvust

^d osakaal teostatud tervisekontrollide arvust

Lisa 2

Koolitervishoiuteenusega katmata koolid, õpilaste arv ja kooli asukoht jaanuaris 2019

Kooli nimi	Õpilaste arv	Kooli asukoht
Eidapere Kool	55	Rapla maakond
Käru Põhikool	58	Järva maakond
Kääpa Põhikool	143	Võru maakond
Lilleoru Põhikool	8	Harju maakond
Muraste Kool	313	Harju maakond
Palivere Põhikool	84	Lääne maakond
Pikakannu Kool	26	Võru maakond
Pikavere Mõisakool	35	Harju maakond
Puhja Kool	219	Tartu maakond
Raasiku Põhikool	199	Harju maakond
Ruhnu Põhikool	9	Saare maakond
Tabivere Põhikool	130	Tartu maakond
Taebla Kool	124	Lääne maakond
<i>Tartu Rahvusvaheline Kool</i>	<i>44</i>	<i>kool ei soovi teenuse osutamist</i>
Vastseliina Gümnaasium	258	Võru maakond
Viljandi Täiskasvanute Gümnaasium	15	Viljandi maakond
Võnnu Keskkool	157	Tartu maakond
Ämmuste Kool (HEV)	46	Viljandi maakond
KOKKU (õpilaste arv)	1923	